Sipoon kulttuurikaveritoiminta

Sibbos kulturkompisverksamhet

Mikko Vesterinen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija
04.11.2026

Kulttuurikaveritoiminta | Kulturkompisverksamhet

- Koulutetut vapaaehtoiset (kulttuurikaverit) vievät kulttuurin äärelle henkilöitä, joilla ei ole yhtäläistä pääsyä kulttuurin äärelle (ikääntyneet, työttömät, maahanmuuttajat).
- Vapaaehtoisen tehtävänä on lähteä seuraksi kulttuurielämyksiin sekä tarvittaessa varata liput tapahtumaan. Kulttuurikaverit voivat myös toimia yhdessä ja vetää kulttuuritilaisuuksia ryhmille.
- Kulttuurikaveritoiminta on maksutonta asiakkaalle ja vapaaehtoiselle. Lisäksi matkakulut korvataan, jos vapaaehtoinen kuljettaa asiakasta kulttuurielämykseen.

- Utbildade volontärer (kulturkompisar) tar med sig personer till kulturupplevelser som inte har samma möjligheter att ta del av kultur äldre, arbetslösa, immigrant).
- Volontärens uppgift är att följa med som sällskap till kulturupplevelser samt vid behov boka biljetter till evenemanget. Kulturkompisarna kan också arbeta tillsammans och leda kulturaktiviteter för grupper.
- Kulturkompisverksamheten är avgiftsfri för både kunden och volontären. Dessutom ersätts resekostnaderna om volontären transporterar kunden till en kulturupplevelse.

Miksi kulttuurikaveritoiminta? | Värför kulturkompisverksamhet?

- Kulttuurilla monia hyvinvointivaikutuksia (esim. osallisuus, toimintakyvyn tukeminen) --> kaikilla pitäisi olla pääsy kulttuurin äärelle.
- Sipoon kulttuurikaveritoiminnan kohderyhmillä (ikääntyneet, työttömät, maahanmuuttajat) ei ole välttämättä yhtäläinen pääsy kulttuurin äärelle (esim. vaikeudet liikkua, taloudellinen kynnys, yksinäisyys, kielimuuri tai tiedon puute kulttuurimahdollisuuksista)
- Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019))
- Yksinäisyyden ehkäisy: malli saattaa ihmisiä yhteen

- Kultur har många positiva effekter på välbefinnandet (t.ex. ökad delaktighet och stöd för funktionsförmågan) --> alla borde ha möjlighet att ta del av kultur.
- Målgrupperna för kulturkompisverksamheten i Sibbo (äldre, arbetslösa och immigranter) har inte nödvändigtvis samma tillgång till kultur (t.ex. svårigheter att röra sig, ekonomiska hinder, ensamhet, språkbarriärer eller brist på information om kulturutbudet).
- Kommunerna har en lagstadgad skyldighet att främja kultur och konst som en del av invånarnas välbefinnande och hälsa, delaktighet och gemenskap (Lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019)).
- Förebyggande av ensamhet: modellen skapar möjligheter till sociala kontakter

SIPOO SIBBO

Kulttuurikaveritoiminnan asiakasprofiilit | Kundprofiler för kultukompisverksamhet

Yksinäisyys esteenä

- Epäröi, pohtii, kaipaa kulttuuria ja seuraa
- Yksinäisyys tai kaverin puute estää lähtemisen
- Saattaa vähätellä tarvetta avulle ja toiminnalle

Tarvitsee:

- Puheeksiotto, esite, **rohkaisu**

Ohjaus toimintaan:

- Ammattilaisen kanssa täytetään ilmoitus halukkuudesta kulttuurikaveritoimintaan
- Jos itse kokee luontevaksi, niin on yhteydessä kulttuurikaveritoiminnan koordinaattoriin

Toimintakyky esteenä

- Kulttuurikiinnostus näkyy
- Liikkumisen haasteet/aistien heikentyminen esteenä lähtemiselle
- Kuulee tapahtumista radiosta tai lehdistä ja puhelimitse tutuilta.

Tarvitsee:

- Puheeksiotto, esite, kannustus.
- **Siirtymisiin apua**

Ohjaus toimintaan:

- Annetaan flyer toiminnasta + lomake ilmoittautumiseen. Asiakas on yhteydessä kulttuurikaveritoiminnan koordinaattoriin

Toimintakyky ja osallisuus esteenä

- Oma toimijuuden tunne heikentynyt (esim. elämäntilanteen, ulkopuolisuuden tai kielimuurin vuoksi)
- Mielialan apeus, yksinäisyyden korostuminen
- Arki rajoittuu kodin seinien sisäpuolelle

Tarvitsee:

- Puheeksiotto, esite, **kannustusta ja houkuttelua**

Ohjaus toimintaan:

- Ammattilaisen kanssa täytetään ilmoitus halukkuudesta kulttuurikaveritoimintaan
- Jos myös asiakkaan omainen on palvelun piirissä, hänelle voi vinkata myös toiminnasta

*Asiakasprofiilit laadittu mukaillen Kuopion luotsitoiminnassa kehitettyjen asiakasprofiilien avulla

Toiminnan muodot | Verksamhetsformer

Yksilötoiminta

- Vapaaehtoinen tulee seuraksi ja tueksi kulttuurikohteisiin.

Ryhmätoiminta

- Vapaaehtoinen vierailee kohderyhmän (esim. ikääntyneiden palvelu, työttömien ryhmätoiminta, maahanmuuttajien ryhmätoiminta) palvelussa tai tapaamisessa ja tuo kulttuuria heidän luokseen (esim. taidemateriaalit, joulukorttipaja, levyraati)
- Vapaaehtoinen jalkautuu ryhmän kanssa kulttuurikohteiden äärelle
- Ryhmätoiminnassa voi olla kaksikin vapaaehtoista kerralla ja kulttuurikaveritoiminnan koordinaattori on näiden koordinoimisessa tarvittaessa tukena.

Individuell verksamhet

- Volontären följer med som sällskap och stöd till olika kulturaktiviteter och kulturmål.

Gruppverksamhet

- Volontären besöker en verksamhet eller sammankomst för målgruppen (t.ex. service för äldre, gruppverksamhet för arbetslösa eller gruppverksamhet för immigranter) och tar kulturen till deltagarna (t.ex. konstmaterial, julkortsverkstad eller skivjury).
- Volontären besöker tillsammans med gruppen olika kulturaktiviteter.
- I gruppverksamheten kan två eller flera volontärer delta samtidigt, och vid behov ger kulturkompisverksamhetens koordinator stöd i planeringen och samordningen.

SIPOO SIBBO

Kulttuurisisällöt | Kulturinnehåll

Toimintaan kuuluvat kulttuurikohteet:

- Sipoon pääkirjaston näyttelytila, kielikahvila ja lukupiiri
- Söderkullan kirjaston aula (valokuvanäyttelyitä, kirjailijatapaamisia, elokuvanäytöksiä)
- Topelius-sali, Lilla Villan, Pesula Galleria, K17 (vaihtuvia nykytaiteen ja ekologian tapahtumia), Gumbostrand Konst & Form

Kulturmål som ingår i verksamhet:

- Sibbo huvudbiblioteks utställningsutrymme, språkcaféet och bokcirkeln
- Söderkulla biblioteks entréhall (fotoutställningar, författarträffar och filmvisningar)
- Topeliussalen, Lilla Villan, Pesula Galleria, K17 (växlande evenemang inom samtidskonst och ekologi), Gumbostrand Konst & Form

Suurin osa kulttuurikaveritoiminnan kulttuurisisällöistä on maksuttomia --> Ei vaadi lipun varaamista tai hankintaa.

Största delen av kulturinnehållet inom kulturkompisverksamheten är avgiftsfritt. --> Inte behövs biljettbokning eller -skaffning.

SIPOO
SIBBO

Kulttuurikaverin asiakkaaksi | Bli kund hos en kulturkompis

1. Asiakas saa tiedon kulttuurikaverista (palveluista kannustus, omainen ehdottaa, asiakas törmää viestintään toiminnasta). Ammattilaisen apuna on flyer + lomake

2. Asiakas täyttää lomakkeen (LINKKI) jolla hän ilmoittaa kiinnostuksensa toimintaan, sisältötoiveet + mahdolliset erityistarpeet. Ammattilainen tukee lomakkeen täytössä tarvittaessa. Lomake ohjautuu kulttuurikaveritoiminnan koordinaattorille

3. Kulttuurikaveritoiminnan koordinaattori on yhteydessä asiakkaaseen ja selvittää tarkemmin, milloin ja millaisen toiminnan ääreen asiakas haluaisi päästä.

4. Koordinaattori on yhteydessä kulttuurikavereihin ja kyselee heiltä, kuka pääsisi (nimettömän) asiakkaan kanssa kulttuuritoiminnan äärelle.

5. Kun kulttuurikaveri on löytänyt, asiakas ja kulttuurikaveri sopivat yhdessä toiminnasta ja ajankohdasta (Jos molemmat ovat antaneet luvan yhteystietojensa jakamiseen). Kulttuurikaveri ilmoittaa koordinaattorille vapaaehtoiskeikasta.

6. Toiminnan jälkeen asiakkaalta ja kulttuurikaverilta kerätään palautetta. Koordinaattori kirjaa ylös kaiken toiminnan kulttuurikaveritoiminnan piiristä.

SIPOO SIBBO

Kulttuurikaveriksi | Bli en kulturkompis

- Kulttuurikaverit haastatellaan ennen toiminnan aloittamista. --> Varmistaa yhteisymmärryksen toiminnan sisällöstä.
- Vapaaehtoiset rekisteröityvät kulttuurikavereiksi Sipoon Oma Asioinnissa, jossa he hyväksyvät kulttuurikaveritoiminnan toimintaperiaatteet.
- Kulttuurikaverit ovat vakuutettuja ryhmätapaturmavakuutuksella. Matkakulut korvataan, jos matka sisältää asiakkaan hakemisen ja/tai viemisen kulttuuritapahtumaan.

- Kulturkompisarna intervjuas innan verksamheten inleds --> Säkerställa en gemensam förståelse för verksamhetens innehåll.
- Volontärerna registrerar sig som kulturkompisar via Sibbos e-tjänst (Mina Tjänster), där de godkänner verksamhetens riktlinjer.
- Kulturkompisarna omfattas av en gruppolycksfallsförsäkring. Resekostnader ersätts om resan inkluderar att hämta och/eller följa kunden till ett kulturevenemang.

Aikataulu | Tidtabell

Mitä pitää tehdä	Mihin mennessä
Ilmoittautuminen koulutukseen ja koulutuksen mainostaminen	18.8. – 14.10.2026
Yhteistyötapojen sopiminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja kunnan omien palveluiden kanssa. Mainosesitteen ja ilmoittautumislomakkeen tekeminen asiakkaille.	Elo-syyskuu
Koulutus vapaaehtoistoimijoille.	19.10. klo 17:00 – 19:45, Nikkilän opistotalossa
Kulttuurikaveri ilmoittautumislomakkeen viimeistely Sipoon Oma Asioinnissa	Loka-marraskuu
Kulttuurikaveritoiminnan mainostaminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluissa, kunnan toimipisteillä ja kunnan verkkosisällöissä	Loka-joulukuu
Koordinoitu Kick off -tapahtuma kulttuurikavereille ja asiakkaille toiminnan käynnistämiseksi. Järjestetään yhteistyössä työpajatoiminnan kanssa.	10.12.2026

SIPOO
SIBBO

Kysymykset vanhusneuvostolle

- Miten ja mistä saadaan asiakkaita vapaaehtoisille kulttuurikavereille?
- Miten tavoitetaan ikääntyneet, jotka olisivat kiinnostuneita toiminnasta?
- Mitä asioita tulee huomioida vapaaehtoisten rekrytoimisessa / haastatteluissa ikäihmisten asiakkaiden näkökulmasta?
- Mitä kulttuurielämyksiä erityisesti toivotaan?

Kiitos! Tack!

SIPOO
SIBBO

Kulttuurikaveritoiminnan koordinaattorin yhteystiedot:

Mikko Vesterinen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija - Sakkunnig inom främjande av välfärd och hälsa
Sipoon kunta - Sibbo kommun
mikko.vesterinen@sipoo.fi
0401855248